

הכשרת אחיות קהילה במחוז דן- פ"ת להחלפת צנתר על חיקי (ציסטוסטום)

ענת אוקסמן- מומחית קלינית בשיקום היחידה להמשך טיפול דן-פ"ת | יוליה קוזניצוב- אחות מרפאה אורולוגית "בלינסון"

צנתר על חיקי, הוא קתטר המוחדר דרך חתך בבטן תחתונה ישירות לשלפוחית השתן לשם ניקוז ומיועד לפתרון בעיות התרוקנות למי שאין פתרון אחר המתאים עבורו. לרוב מדובר במטופלים מורכבים שאינם מסוגלים לבצע צנתור עצמי או לעבור ניתוח. קתטר על חיקי עדיף על קתטר שופכתי: הוא מונע פצעי לחץ במיאטום, מפחית זיהומים, נוח יותר לתחזוקה ומשפר את איכות חיי המטופל. בעבר החלפת קתטר על חיקי בוצעה רק ע"י רופא והמטופלים נאלצו לנסוע לבה"ח. מידי חודש מגיעים למרפאה האורולוגית בבלינסון כ- 30 מטופלים. רובם סיעודיים, מתניידים בכיסאות גלגלים ואמבולנס בשל העדר מענה בקהילה. לפני כשנתיים הפכה הפעולה לפעולת סיעוד החל מהחלפה שנייה בכפוף להכשרה ייעודית ובכך פתחה אפשרות לשיפור איכות החיים של המטופלים.

מטרות:

- הכשרת אחיות מהקהילה, להחלפת צנתר על חיקי על מנת:
- 1. לאפשר למטופל לקבל מענה זמין בסביבת מגוריו
- 2. הפחתת עומס במרפאה האורולוגית בבה"ח

שיטות:

- נבנתה תכנית בהתאם לדרישות הנוהל הכוללת: הדרכה עיונית ותרגול מעשי.
- קהל היעד: אחים/יות מהקהילה במחוז דן-פ"ת.
- ההדרכה העיונית נעשתה במערכת TEAMS ע"י רופא ואחות מהמרפאה בבה"ח בבלינסון.
- תואמה הכשרה מעשית, באמצעות אחות מומחית קלינית בשיקום מהיחידה להמשך טיפול במחוז דן- פ"ת.
- אחיות הקהילה היגיעו למרפאה בבה"ח לביצוע צפייה ותרגול מעשי בסיום השיבו לבוחן מסכם ושאלון משוב.

ממצאים:

- בהדרכה העיונית השתתפו 33 אחים ואחיות.
- מתוכם 24 אחים/יות השתתפו בתרגול המעשי וקבלו תעודת ממוצע הציונים במבחן המסכם – 95.5.
- בשאלון המשוב: 100% היו מרוצים מההדרכה העיונית והמעשית ודיווחו כי חשים בטוח לבצע את הפעולה עצמאית.
- 100% הסכימו שהחלפת קתטר על חיקי ע"י אחות מעלה את שביעות רצון המטופלים ומעצימה את תפקיד האחות.

מסקנות:

- הכשרת אחיות קהילה להחלפת צנתר על חיקי:
- מגדילה את טווח העשייה ומעצימה את האחות.
- משפרת את זמינות הטיפול ושביעות רצון המטופלים.
- מקל על עומס עבודה במרפאות בה"ח.